

L'ESGLÉSIA DE VILA-RODONA DURANT LA GUERRA I ELS PRIMERS TEMPS DE LA POSTGUERRA: LA PRÒPIA VERSIÓ DELS FETS

Josep Santesmases i Ollé

PREÀMBUL

En el número anterior de *La Resclosa*, corresponent a l'any passat, Antoni Gavalrà i Torrents¹, a partir de la documentació generada i recaptada, amb finalitat repressiva, per l'aparell del règim vencedor de la guerra civil, ens donava notícies de fets succeïts durant aquells anys, sobretot durant els primers mesos del conflicte. En aquest treball intentarem veure'n la versió d'aquells fets des de la perspectiva de l'Església, a partir de documentació generada per la diòcesi de Barcelona i per la parròquia. Ampliarem l'estudi endinsant-nos en els primers anys de postguerra per contemplar la posada en marxa de la parròquia, després de gairebé tres anys de silencis forçats.

Cal tenir present que la versió de l'Església és una visió feta per un estament molt afectat per la guerra i la revolució: moltes morts de religiosos i de persones civils fidels —gent de dreta— i molta destrucció de béns eclesials. És també una versió dels fets vista des de la perspectiva d'un sector vencedor, també, de la guerra, que inicia una etapa d'estreta identificació i col·laboració amb el règim franquista. És una església en la qual la jerarquia, llevat de comptades excepcions, va apostar clarament per la revolta militar,² i que per tant, va viure la postguerra amb plena comoditat. És l'Església triomfant, navegant pels inicis

¹ Posteriorment ha publicat un llibre en el qual aporta tota la informació relativa sobre el tema a nivell de tota la comarca de l'Alt Camp. Ens referim a: GAVALDRÀ I TORRENTS, Antoni: *Jo delato, tu inculpes, ell denuncia...* (repressió franquista a Valls i comarca). Institut d'Estudis Vallencs. Valls, 1997.

² El canonge Carles Cardó, vallenc, home d'una extraordinària lucidesa en temps d'obtusaments va deixar escrit a *El Gran Refús*: "Érem en temps de República i molts dels individus que ocupaven els llocs jeràrquics de l'Església espanyola creien que la primera obligació de tot catòlic espanyol era la preparació de la guerra civil per a restaurar la monarquia espanyola."

del *nacional-catolicismo*. Tanmateix —hom ho ha dit— la descripció concreta dels fets feta per l'Església, s'ajusta molt a la realitat. La interpretació, naturalment, porta les aigües cap al seu molí, com totes les parts implicades.

Per fer aquest estudi ens hem basat en dos qüestionaris —amb les preguntes impreses— del bisbat de Barcelona, que haurien contestat totes les parròquies. Un incideix en diversos aspectes de l'espetec de la guerra i l'altre fa referència a l'església parroquial. Acompanyen aquests qüestionaris dos folis mecanografiats on es relacionen tots els objectes salvats i tots els desapareguts de l'església de Vila-rodon. Per ampliar detalls d'aquest darrer aspecte hem consultat l'“Elenc” del bisbat de Barcelona on trobem una descripció feta l'any 1921, tant de la vida parroquial com dels béns de l'església parroquial. També hem fet servir el Martirologi de Mossèn Sanabre³ i d'altra petita documentació.

Per veure tot el procés rectorial de l'església de la postguerra fins al 1944 inclòs, utilitzarem un conjunt de notes mecanografiades que Mn. Francesc Roig (“mossèn Franciscu”) va deixar escrites, d'una manera molt meticulosa.

Val la pena recordar, abans d'entrar en matèria, que a Vila-rodon, les idees d'esquerra van ser les majoritàries durant la república. Aquest comportament venia d'una llunyana tradició liberal i més tard republicana. Totes aquestes actituds es plasmaren en una poca pràctica religiosa, sobretot, i tal com veurem més endavant, per part de l'element masculí. Fins i tot, pocs eren els homes de dretes que anaven a missa. Ben clara era la percepció personal del rector Josep Romeu l'any 1914 sobre la religiositat dels vila-rodonins:

“Y dado el carácter general de la villa de muy pocas creencias religiosas y mal educado, que segun mi opinión vería con gusto, particularmente los elementos morbosos y adelantados, de que sucediera alguna desgracia y no se pudieran tocar las campanas⁴ para los actos religiosos...”

Va ser en aquesta època, quan es van materialitzar realitats contraposades. Unes de conegudes, van ser els sindicats agrícoles, a finals de la dècada. Una altra d'important, pels continguts ideològics que s'hi abocaven, eren les escoles. L'any 1912, nou persones, la majoria ocupaven o havien ocupat càrrecs municipals, escrivien al bisbe de Barcelona lamentant-se que “...la situación religiosa se encuentra en esta, en un estado de abandono por todo extremo lamentable”.⁵ Un dels exemples que posaven era el recent establiment d'una escola laica a la qual assistien uns 50 o 60 nens i nenes. Qui l'havia promogut eren, segons els signants de la carta els “...elementos más avanzados del liberalismo...”. Aquestes persones de tendència

³ SANABRE I SANROMÀ, Josep: *Martirologio de la Iglesia en la Diócesis de Barcelona durante la persecución religiosa, 1936-1939*. Barcelona, 1943.

⁴ Es referia al mal estat del campanar. (ADB. Parròquia de Vila-rodon. Parròquies que foren del bisbat de Barcelona).

⁵ ADB. Parròquies que foren del bisbat de Barcelona. Parròquia de Vila-rodon. Carta del 8.7.1912.

ultraconservadora demanaven un rector de propietat per fer front a tal situació i, per exemple, “...contrarestar a esta escuela por medios católicos”. El projecte d'escola catòlica ja el tenia en cartera, l'any 1911, la Junta d'Acció Social Catòlica⁶, per contrarestar l'escola laica. Aquesta junta formada per significats propietaris i homes de drete⁷ manifestava d'aquesta manera la seva inquietud :

“Como sea que hace unos pocos días se ha presentado en esta parroquia un Maestro protegido por elementos de la localidad, que se distinguen por su irreligiosidad, y de consiguiente es de temer que se trate de una escuela sin Dios, la Junta tiene en proyecto, si las circunstancias lo exigen, abrir una escuela á la que puedan asistir los hijos de las familias creyentes y contrarestar de este modo la acción de la impiedad.”

Aquesta escola —la de Sant Miquel— va començar a funcionar el mes de maig de l'any 1913 en un local edificat de nou, a la plaça del Arbres. Tingué una durada de poc més d'una dècada.

Aquests exemples ens serveixen per significar que feia anys que les actituds ideològiques s'havien manifestat en realitats contraposades palpables, més enllà del pur discurs. Totes aquestes conductes, però, es potenciarien amb l'entrada dels temps de la república. No va ser un fet exclusiu de Vila-rodona. L'historiador i eclesiàstic Josep Sanabre i Sanromà, fill de Bonastre, reflectia a posteriori la crisi religiosa que va sofrir l'arxiprestat del Vendrell durant aquell període⁸. Bon observador, manifestava que, a banda de l'inconvenient de la llunyania de la capital de la diòcesi, “...estava afectada por los mismos problemas de orden ideológico y económico-social que el Panadés...”

LA VISIÓN DEL PERÍODE DE LA REPÚBLICA ANTERIOR A LA GUERRA

El bisbat de Barcelona preguntà als rectors de les parròquies sobre tot el que s'esdevingué durant els primers dies de la revolta del 1936. Tanmateix, també, inquirí sobre el període anterior. Del primer qüestionari⁹ esmentat, tres preguntes fan referència,

⁶ ADB. Parròquia de Vila-rodona. Parròquies que foren del bisbat de Barcelona. Carta de l'esmentada junta al director de la Junta d'Acció Catòlica de la diòcesi barcelonina.

⁷ L'any 1910 estava constituïda d'aquesta manera: Director, Josep Rull i Picaso, prevere i ecònom; President, Isidre Valentí i Coll, advocat, propietari i jutge suplent; Vicepresident, Nicolás Muñoz i Martín, industrial i propietari; Secretari, Josep Porta i Canals, regidor i propietari; Tresorer, Josep Gavalrà i Torredemer, propietari; Vocals: Josep Costa i Codinachs, farmacèutic; Jaume Galofré i Boada, propietari; i Pere Robert i Ricart, propietari.

⁸ “A pesar de que las Parroquias de esta parte de la Diócesis habían sufrido una profunda crisis religiosa, muy exacerbada durante los cinco años anteriores al 1936, quedaban en la mayoría de estas Parroquias pequeños núcleos, en los cuales continuaba arraigada la fe cristiana y profundo amor a su Pastor...” SANABRE I SANROMÀ, Josep: ob. cit. 1943, pàg. 87.

⁹ Diócesis de Barcelona. Relación de los hechos ocurridos con motivo de la guerra determinada por el levantamiento cívico-militar de 18 de Julio de 1936.

doncs, al temps anterior a la guerra. La primera demanava si abans de la revolució, especialment des de les eleccions del 16 de febrer, es produí alguna situació violenta contra l'Església o contra l'ordre social. La resposta donada abastava tot el període republicà:

“Desde el advenimiento de la República (1931) hasta la revolución de julio (1936) fué notorio el ambiente desfavorable para la Iglesia, traduciéndose en obras, a saber: mítines anticlericales, intento de expulsión de las Religiosas Terciarias Carmelitas de enseñanza, manifestación violenta de Rabasaires con carruajes para impedir un acto de afirmación católica en Salomó con asistencia del Rdmo. Sr. Obispo; derribo de una cruz artística de piedra que presidía el Cementerio Municipal, etc. etc.”

La segona se centrava en el resultat de les eleccions del febrer del 1936 i en els partits polítics que existien:

“No existían propiamente Centros Politicos. Número de votantes: 938. Derechas: 365; Izquierdas: 573. Los elementos del Sindicato Agrícola (de izquierdas) y de la Unión de Rabasaires unidos y compenetrados preponderaban sobre los elementos derechistas del Sindicato “del Molí”.”

La tercera d'aquest bloc de preguntes inquiria sobre les vigílies de la guerra, sobre possibles actuacions revolucionàries immediates a la guerra, la seva relació amb l'Església i, finalment, si s'elaboraren llistes negres. La resposta entrà ja en els primers temps de la revolució:

“Inmediatamente actuó el Comité popular local siguiendo las incautaciones de tierras y edificios por los Rabasaires, saqueos en la Iglesia, casa parroquial y Convento de Religiosas, registros domiciliarios para la búsqueda de imágenes, cuadros, estampas y objetos religiosos, y persecución de personas derechistas. No consta, empero, formación alguna de lista negra.”

ELS DIES POSTERIORS A LA REVOLTA MILITAR. LES MORTS PER ASSASSINAT

La història, des de la versió documental de l'Església¹⁰, comença el dia 21 de juliol a les set del matí quan el rector, Josep M. Escoda i Cedó¹¹, i el vicari, Àngel Camps i Thos¹², foren obligats pel comitè a abandonar la parròquia. El rector demanà una hora de temps,

¹⁰ Aquestes dades les traiem del quadern mecanografiat: *Notas para el archivo de la parroquia de Vilarrodona* redactat per mossèn Francesc Roig i Romagosa. APV.

¹¹ Va néixer a Pratsdip, el 28 de juliol de 1895.

¹² Va néixer a Santa Coloma de Farners el 15 d'agost de 1913.

❑ Al·lums del Col·legi de Sant Miquel engalanats per cantar les caramelles

❑ Visita pastoral del bisbe de Barcelona Gregorio Modrego. 20 de juny de 1945

i obtinguda, celebraren missa a porta tancada¹³. A les vuit del matí “...el mismo comité abre las puertas y les pregunta donde desean dirigirse, a lo que ellos contestan que les es indiferente.” De totes maneres per indicació seva els porten al segon pis de la casa de davant de la rectoria (damunt de “cal Boter”) on els acullen. A la nit del 22 al 23 es va produir el saqueig de l'església i la destrucció de tots els altars i de les imatges que contenien. El rector i el vicari “sin moverse de la habitación, y con el supuesto dolor, presencian el tumultuoso saqueo del templo parroquial...”. El dia 24 es presenta

“...un comité forastero (entre cuyos miembros había un individuo de Moja, reconocido por el propio Rdo. Escoda) y obligándoles a subir en un coche preparado, y pasando por entre la turba que no cesaba de vociferar insultos, fueron conducidos hacia Vilafranca del Panadés donde les encarcelaron y quedando a disposición del comité.”

La nit del 25 al 26 de juliol varen ser trets de la presó de Vilafranca i morts a la carretera de la Múnia. Foren enterrats en aquest cementiri. Acabada la guerra varen ser inhumats per les seves famílies. Concretament, les restes de mossèn Escoda foren traslladades al cementiri de les Corts, el dia 9 d'octubre de 1939. El dia 11 del mateix mes es va celebrar un funeral a la parròquia de Sant Joan de Gràcia¹⁴. Les del vicari foren portades al cementiri de Sant Hilari Sacalm.

De les quatre religioses carmelites que es trobaven a Vila-rodona, dues també van trobar la mort, el dia 31 de juliol, a la carretera del Cementiri Nou de Barcelona. Eren les religioses Teresa Subirà (Ribes de Freser, 1878) “M. Esperanza de la Cruz” i Maria Roqueta Serra (Gavarrà¹⁵, 1878) “Refugio de San Angelo”¹⁶. Les altres dues religioses, les germanes Antònia i Filomena, pogueren salvar la vida.

Una altra mort, per assassinat, es produí el dia 20 d'agost. Es tractava en aquest cas d'un seglar, el farmacèutic de Vila-rodona, Josep M. Ferrer i Ferrer¹⁷, que era el president de l'Acció Catòlica local. Mn. Francesc Roig relatava així els fets:

¹³ Transcrivim del recordatori de la seva mort: “Sus últimas frases.- «Estoy pronto, cuando ellos quieran; preguntadles si puedo terminar la misa. Ellos destruyen mi iglesia y yo debo morir defendiéndola»; y forzando la puerta violentamente para ir a la Iglesia, cayó al suelo sin sentido. Al cabo de una hora habia vuelto en sí, y volvió a ser hasta la muerte, el sosten de todos. Sus ojos y todo su rostro reflejan una paz y serenidad incomparable!...En adelante, su boca sólo se abrirá para hablar del cielo, con tales términos, que todos los que le oían deseaban el martirio!... «Mañana o pasado mañana, a estas horas, contemplaremos la hermosura de Dios, y ésto por toda una eternidad!»” ASR.

¹⁴ Esquela mortuòria de la premsa barcelonina. ASR.

¹⁵ Antic municipi annexionat actualment al de Coll de Nargó.

¹⁶ Diu Mn. Sanabre: “Fugitiva de Vilarrodona, con su compañera la Hna. Refugio, fue detenida en Barcelona, en la calle, mientras buscaba inútilmente refugio, el día 31 de julio de 1936; después de permanecer unas horas en calidad de depositadas en la casa de la Vda. de Olivares; por negarse a trasladarse a determinado sitio a prestar un servicio sanitario, ante el temor de ser víctimas de engaño, fueron conducidas al local de un Comité y a altas horas de la noche inmoladas en la carretera del Cementerio Nuevo, a causa de graves heridas recibidas en el tórax, ingresando en el depósito del Hospital Clínico el día 1º de agosto de 1936.” SANABRE I SANROMÀ, Josep: Ob. cit. pàg. 279.

¹⁷ Tenia 46 anys.

“...fue violentamente sacado de su domicilio por individuos forasteros de acuerdo con el comité local, y conducido en coche hacia la carretera del Vendrell fue vilmente asesinado por la horda roja en el término municipal de La Bisbal del Panadés, muriendo por Dios y por España.”

El qüestionari del bisbat barceloní, a més de preguntar quants seglars van ser assassinats, demanava si hi constaven actes d'heroisme, proves de fe, de religiositat, de caritat i de perdó de les persones assassinades. La resposta era la següent:

“Nada consta. Pero es de creer que el mencionado D. José Mª Ferrer Ferrer por su condición de católico práctico (motivo por el cual fue asesinado) dió pruebas de fe, religiosidad y caridad.”

En total, doncs, durant aquells primers mesos de la revolució van ser assassinades cinc persones que residien a Vila-rodona. El qüestionari del bisbat preguntava sobre l'actitud del poble *“ante los desmanes ocurridos”*. Demanava si van ser del mateix poble els que els causaren, si hi va haver reacció per part del poble, i si es van adoptar mesures extraordinàries per salvar les vides dels sacerdots o al contrari, si el poble els va delatar. Des de Vila-rodona es contestava així:

“El pueblo mostróse positivamente ante los desmanes ocurridos. En parte fueron de la misma localidad los causantes de los daños; y el pueblo no reaccionó. Este no adoptó medidas extraordinarias para salvar la vida de los sacerdotes, antes bien, el Comité los entregó a elementos forasteros para que les causaran la muerte; como así se hizo.”

LA DESTRUCCIÓN DELS BÉNS DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL

Un dels dos qüestionaris del bisbat de Barcelona, fa referència en exclusiu a la temàtica de l'església parroquial. L'objectiu que l'impulsà devia ser el dotar-se de la informació necessària de l'estat dels edificis destinats al culte i dels seu béns. A la pregunta de si l'església, com a edifici, va ser deteriorada notablement es responia:

“No. Fue ligeramente deteriorada en sus paredes interiores como consecuencia de haber sido arrancados todos los altares, púlpito, Baptisterio y cinco campanas.”

Per tant, la solidesa dels murs i de la teulada era bona. Els danys ocasionats a la fàbrica de l'església eren valorats en quinze mil pessetes. Altra sort tingueren altars, imatges i part d'ornaments i objectes del culte. Dels altars i imatges no en va quedar res. El qüestionari és explícitament clar:

“Todos los altares con sus correspondientes imágenes fueron quemados bajo el puente del Rio Gayá a la entrada de la población.”

Encara trobem més informació als fulls mecanografiats que hem esmentat en el preàmbul:

“Tot quan hi havia en l'Església i en les Golfes i cor fou destruït i saquejat i amb camionades portat al riu calant-hi foc”.

Foren destruïdes 29 imatges. En referència a si hi havia imatges de valor artístic, arqueològic o d'especial devoció popular, s'indicava que:

“En general eran todas de buen gusto, careciendo, empero, de valor arqueológico, a excepción de la imagen de Sant Antonio, de estilo puro barroco. No existia imagen alguna de especial devoción popular.”

Durant la nit del 22 al 23 de juliol de 1926 es va perdre, doncs, tot el parament d'altars i d'imatges que configuraven l'interior del temple. Veiem ara en el següent quadre quina era la ubicació dels altars dins de l'església¹⁸:

ALTARS EXISTENTS ABANS DEL JULIOL DE 1936						
Absis lateral		Absis central		Absis lateral		
SAGRISTIA		ALTAR MAJOR		SANTÍSSIM SAGRAMENT		
CREUER	MARE DE DÉU DEL ROSER		NAU CENTRAL	SANT ISIDRE		CREUER
	SANT SEBASTIÀ					
CAPELLES LATERALS	SAGRAT COR			SANT ANTONI DE PÀDUA		CAPELLES LATERALS
	MARE DE DÉU DELS DOLORS			MARE DE DÉU DEL CARME		
	SANTA CÀNDIA			ÀNIMES		

Veurem ara la composició dels altars segons els indicats fulls mecanografiats¹⁹, tot ampliant i comparant la informació amb la procedent de l'Elenc de 1921²⁰, redactat pel rector Josep Monmany i Coll. En la relació de la composició de cada altar, tant en una

¹⁸ Cal dir que concorden les ubicacions dels fulls mecanografiats amb l'Elenc de l'any 1921 (ADB).

¹⁹ ADB. Parròquia de Vila-rodona. Parròquies que foren del Bisbat de Barcelona.

²⁰ ADB. Elencs. Terrassa i Vendrell 1. Pàg. 145-156.

❑ Grup de joves amb mossèn Marçal Martínez, al pati de la rectoria, poc després d'acabada la guerra. Observem la indumentària falangista

Núm. 4

Parroquia de Sta. María de Vilarrodona

Dª Concepción Marcet Arias
ha satisfecho la cantidad de 150 Ptas., importe que voluntariamente se ha señalado en la suscripción iniciada en aquel sentido, destinada exclusivamente a la reconstrucción de la Iglesia de dicha Parroquia.

Vilarrodona 14 de Oct de 194 0

El Recaudador.

Són 150 Ptas.

❑ Rebut d'aportació a la reconstrucció de l'església parroquial

documentació com en l'altra, hi ha incloses valoracions de gust personal dels redactors o d'estils d'art als quals consideraven que pertanyien. En el darrer cas les apreciacions són del moment, fetes pels rectors i no per estudiosos de l'art i per tant la seva apreciació tal vegada no respondria exactament als cànons actuals. Tanmateix és l'única que hi ha.

SAGRISTIA: Hi havia el retaule de Sant Jaume, es deia que molt bonic i d'estil neoclàssic. Copiem l'esquema del retaule:

COMPOSICIÓ DEL RETAULE DE SANT JAUME		
PARE ETERN		
PREDICA		PENJAT DESPENJAT
SANT JOAQUIM	SANT JAUME	SANTA ANNA
VERGE	PIETAT	SANT JOAN

També s'esmentava que hi havia dos retaules "retocats" a les parets de la sagristia²¹.

ALTAR MAJOR: Se'n deia poca cosa; simplement que hi havia un sagrari barroc molt fi de columnes. La descripció corresponent a l'any 1921 és la següent:

"dedicado á la Virgen Inmaculada, de madera, no es de mucho mérito, majestuosa su figura, su conjunto está basado en el estilo renacimiento, tiene cuatro grandes columnas de arte dórico, con estrias doradas, que sostienen un enorme friso; en su propio lugar hay un sagrario dorado de estilo barroco; la mesa con tres gradas está separada del altar; está privilegiado ad tempus por el Obispo Dr. Reig²²; la titular y las imágenes de S. José y S. Lorenzo son de madera esculpturada."

Aquest altar devia ser construït pels volts de 1884. El rector Antoni Forns deia l'any 1899 que l'altar estava encara per pintar²³.

²¹ Probablement, això és el que volia vendre l'any 1899 el rector Antoni Forns. ADB. Parròquia de Vila-rodona. Parròquies que foren del Bisbat de Barcelona. Petició per a pintar el retaule, arranjar teulades i paviment i vendre restes d'antic retaule. 4.3.1899. Així ho expressava: *"..de enagenar un retablo inservible, restos mutilados del antiguo altar mayor, que, examinado por personas peritísimas ha sido calificado de mediano mérito..."*

²² Enric Reig i Casanova, bisbe de Barcelona (1914-1920).

²³ ADB. Parròquia de Vila-rodona. Parròquies que foren del Bisbat de Barcelona. Petició per a pintar el retaule, arranjar teulades i paviment i vendre restes d'antic retaule. 4.3.1899. Deia: *"...el altar mayor está sin pintar hace unos 15 años en que se construyó, habiendo tomado un color tan feo y oscuro, que es el desdoro del templo, no faltado, por cierto, de bellas proporciones arquitectónicas, siendo pues muy conveniente proceder á su decoración y pintura siquiera se haga con la mayor economía y sencillez."*

ALTAR DEL SANTÍSSIM: d'estil barroc i bonic de talla. El 1921 era denominat altar del Sant Crist. Aquesta imatge era la que ocupava la part central de l'altar acompanyada lateralment per les de la Mare de Déu i la de Sant Joan. Aquest altar va ser consagrat el 20 de gener de 1935 pel bisbe Irurita²⁴.

ALTAR DE SANT ISIDRE: Se'ns diu que era d'estil rococó²⁵, daurat i bonic de talla. A la part inferior hi havia les imatges de Sant Magí, Sant Isidre i Santa Magdalena. A la superior, en capelleta, Santa Llúcia, i en plafons en relleu Sant Pau i Sant Antoni Abat. En relació a la descripció del 1921 la interpretació de les imatges laterals de la part inferior és distinta: allí es parlava de "*Sto. Domingo y Sta. Clara*". Quant a l'estil de l'altar es deia que era "*churigaresco*" i que les imatges eren de fusta.

ALTAR DE SANT ANTONI DE PÀDUA: D'estil barroc. Plafons escultòrics bonics. Sant Antoni estava en una capelleta, als costats hi havia plafons en relleu amb passos del sant. A la part superior hi havia Sant Benet. El qüestionari relatiu a l'estat de l'església remarca únicament la imatge de Sant Antoni, classificant-la "*de estilo puro barroco*". Igual qualificació li donava l'*Elenc* de 1921.

ALTAR DEL CARME: A la part inferior hi havia l'Assumpta, al seu damunt la Mare de Déu del Carme i a la part superior la Mare de Déu de la Candela. Estava decorat amb guix. Del 1921 n'extraïem que estava "*basado en el estilo del renacimiento*". A més es deia que damunt de la taula hi havia "*el sepulcro de la virgen*" i que les imatges estaven vestides. Aquest altar es va construir de nou l'any 1861²⁶.

ALTAR DE LES ÀNIMES: Diu textualment el full mecanografiat:

"...era un retaule procedent de l'església vella, va ésser retirat pel Rector Mn. Forns, posant-hi un altar amb Sant Josep, Sant Pere i Sant Joan (l'altar del retaule, anteriorment estava enfront del altar del Santíssim)."

El 1921 es deia que consistia en un quadre que representava el purgatori. També deien que hi havia les imatges de Sant Pere i de Sant Joan.

ALTAR DEL ROSER: D'estil barroc, amb relleus i imatges "*passadores*". En els misteris hi havia els cinc misteris de goig, "*no molt ben fets*". L'any 1921 es precisaven les imatges de l'altar, que eren les de la Mare de Déu, la de Sant Domènec i de Santa Caterina, de fusta totes elles.

ALTAR DE SANT SEBASTIÀ: D'estil rococó, bonic de talla amb imatges "*boniquetes*". En el plafó inferior hi havia Sant Jordi, damunt d'aquest en una capelleta Sant Sebastià i als seus costats Sant Abdó i Sant Senén. En la part superior, Sant Roc. Del 1921 n'extraïem que les imatges eren de fusta.

²⁴ Recordatori. ASR.

²⁵ Recocó a l'original.

²⁶ Vegeu el meu llibre *El segle XIX a Vila-rodona*, pàg. 275.

ALTAR DEL SAGRAT COR: Anteriorment dit de Jesús²⁷. D'estil rococó²⁸ i "bonic". La imatge era de fusta²⁹.

ALTAR DELS DOLORS: Tenia cambril. La Mare de Déu procedia de l'altar major del Convent de Sant Llorenç dels Servites. També hi havia Sant Pelegrí, probablement també procedent del mateix lloc. Cal recordar que els servites foren uns grans difusors de la devoció a la Mare de Déu dels Dolors dita també Nostra Senyora del Peu de la Creu. N'ampliem la informació amb dades del 1921: era de guix pintat i daurat d'estil renaixentista; la Mare de Déu i el Sant Crist "*en su regazo*" estaven situats en el cambril i Sant Pelegrí damunt la graderia de l'altar; totes les imatges, llevat la de Jesús, anaven vestides.

ALTAR DE SANTA CÀNDIA: Era barroc, amb uns plafons pintats "*pobres*" el 1855. La interpretació del 1921 ens deia que era de fusta, d'estil barroc imperfecte, basat en el romànic; que hi havia molts quadres de "*relativo merito*" pintats damunt mateix de la fusta de l'altar.

Del baptisteri també en va desaparèixer una taula pintada, sense gaire valor. Quant a objectes del culte desapareguts tenim el següent llistat:

- Una creu parroquial de plata, recent, d'estil gòtic de 83 x 47 cm.
- Un portapau de plata, gòtic plateresc, amb la Mare de Déu del Roser.
- Dos candelers de talla, bonics i grans.
- El tàlem.
- Missals.
- Un banc de melis dels nous.
- Una dotzena de bancs de fusta de diferents èpoques.
- Un banc del presbiteri.
- La barana de ferro del presbiteri.
- Ornaments de roba.
- La calaixera i ornaments de la sagristia.

També va desaparèixer un petit harmònim. Del campanar, igualment, cinc campanes, una de gran, dues de mitjanes i dues de petites. Uns altres objectes, interessants al nostre entendre, que es perderen en aquella nit incontrolada, van ser les banderes dels antics gremis de la Vila. Totes elles eren de seda i estaven brodades. Molt grans, eren del segle XVII.

Poques coses se salvaren de la destrucció: un copó, una creu parroquial, un reliquiari, tres calzes, una custòdia, la vera creu, una bacina de plata, dos candelers de plata, tres terns, onze bancs de melis, dues campanes i el valuós arxiu parroquial.

²⁷ Cal veure-hi en el canvi la devoció potenciada a partir de la segona meitat del segle XIX.

²⁸ Tant aquest com el de Sant Sebastià, dits *recocó* al full mecanografiat, són qualificats, l'any 1921, com a barroc el primer i basat en l'estil renaixentista el segon.

²⁹ ADB. Elencs. Terrassa i Vendrell 1. Pàg. 145-156.

SALUDO A FRANCO **¡ARRIBA ESPAÑA!**
VIVA EL EJERCITO NACIONAL

19 DE ENERO
FECHA

que todos los hijos y habitantes de esta villa debemos recordar con la máxima emoción, por señalar el fin de la etapa de letargo y horrible recuerdo, y el día en que por la entrada de los Ejércitos Nacionales nos vimos al fin libres, nos incorporamos a la madre PATRIA con el mayor entusiasmo y disposición a labrar por ella con los medios que cada cual tenga a su alcance a fin de forjar la ESPAÑA IMPERIAL, GRANDE y LIBRE que todos anhelamos.

En gratitud y recuerdo a aquellos valerosos y bravos soldados acuartelados por NUESTRO INSIGNE GENERALISIMO FRANCO, que derrotaron una dominación de iniquidades y sufrimientos de fin que trajeron aparejadas la revolución criminal, la regía de sangre que le envolvía todo, y que hicieron de su gesta SIEMPRE GLORIOSA e INVICTA el retorno a la civilización y aumento de alegría y paz de nuestros santos lugares.

VILARRODONA

En su primer aniversario de la Liberación y en su eterna nobleza de sentimiento, ofrece esos sencillos festejos cívico-religiosos llenos de entusiasmo y fe, cuyo programa es el siguiente:

□ Programa de la Festa Major d'Hivern del 1940. Parla per si sol

ELS EDIFICIS RELIGIOSOS DURANT LA GUERRA

A la pregunta si l'església havia estat confiscada i destinada a d'altres usos, es contestava:

"Desde un principio fue incautada por el Comité popular y seguidamente pasó destinada a almacén general de algarrobas, granos, patatas, pelitre, aceite, etc. a cargo de la Colectividad del Cultivo."

Els bancs de melis van estar tota la guerra a la plaça³⁰. Evidentment, el culte fou totalment suprimit. La rectoria, que no fou destruïda, va servir, en el seu moment, d'habitatge per als refugiats madrilenys. Es valoraven els desperfectes que s'hi havien produït en unes mil pessetes. El convent de les Religioses Carmelites, que va ser *"totalmente saqueado"*, fou destinat a edifici escolar.

VALORACIÓ DEL RECTOR DELS CANVIS POLÍTICS I RELIGIOSOS EN LA POBLACIÓ VILA-RODONINA

Tres preguntes i tres respostes definien d'una manera realista l'afecte i el grau d'adhesió al règim vencedor i a l'Església per part de la població vila-rodonina en general. La primera pregunta volia saber quin efecte havia produït en la població el canvi de règim. La resposta era clara i no era pas la desitjada:

"A excepción del número de personas completamente afectas al Glorioso Movimiento Nacional, para los otros elementos, que son en mayoría, el cambio de Régimen ha producido cierto efecto de prevención."

La segona pregunta inquiria sobre si la guerra havia ocasionat una reacció religiosa i una millora dels costums. Es contestava així:

"Regular reacción religiosa. En cuanto a costumbres los mismos vicios que antes. Asistencia dominical de hombres a misa. Antes: 8-10; ahora: 50-60."

Com podem veure l'assistència a la missa per part del gènere masculí no era massa important, si, a més a més, pensem que aquest qüestionari era contestat l'octubre del 1939. Significatives són també les dades d'abans de la guerra: les xifres són molt pobres. Podem afirmar que no hi anaven més enllà del 10 per cent dels caps de casa considerats de dretes. Veiem la tercera pregunta que anava per veure la situació de la regularització de la situació religiosa: legalització de matrimonis, bateigs de fills, sufragis pels difunts, etc. La resposta tampoc no era gaire galdosa:

"Los católicos prácticos, si. Los no prácticos muestran mucha pasividad, no bautizando a sus hijos sino después de serias y amenazadoras amonestaciones."

³⁰ "...tot el temps roig van estar a l'intempèrie, a la plaça Major per escoltar la ràdio." Full mecanografiat. ADB. Parròquia de Vila-rodonà. Parròquies que foren del Bisbat de Barcelona.

LA REPRESA DE LA VIDA PARROQUIAL

A partir de l'entrada de les tropes dites "nacionals", es va fa càrrec de la parròquia mossèn Marçal Martínez fins al 17 de març, quan seria substituït per mossèn Francesc Roig i Romagosa³¹, conegut per tothom com a mossèn "Franciscu". Mossèn Francesc Roig va ser qui va portar les regnes de la parròquia durant els primers anys de postguerra, quan l'església parroquial es va dotar dels elements de culte i de devoció substitutius dels que havien estat destruïts. Durant aquests primers anys, es durà a terme l'arranjament de l'interior del temple, amb la construcció d'altars, l'adquisició de noves imatges, i dels ornaments i objectes del culte. Com veurem en un altre capítol, bona part de les inversions es van realitzar amb diners de col·lectes, de subscripcions i de donacions particulars. Ara, però, veurem en primer lloc les celebracions religioses que venien a recordar els estralls de la guerra en la part que afectava l'església, els seus homes i els seus béns. Ho fem tot seguit:

ANY 1939

29 de març: Tres dies abans que la guerra acabés oficialment, se celebrà un solemne ofici en acció de gràcies amb l'assistència de les autoritats locals.

25 d'abril: A l'ofertori de la missa, a la qual assistien les autoritats, es beneí la creu provisional que havia de presidir el cementiri municipal. Després de la missa, hi fou portada en processó i "*...una vez reconciliado el Cementerio...*" es va col·locar al centre del cementiri. Aquest mateix dia, van ser beneïts els santcrists que havien de tornar a presidir les escoles.

28 d'abril: Naturalment amb l'assistència de les autoritats, se celebrà un solemne funeral pel rector mossèn Josep M. Escoda i Cedó i pel vicari Àngel Thos, assassinats, com hem vist, al terme de la Múnia durant els dies posteriors de l'esclat de la revolta militar del 1936.

25 de maig: Aquest dia es va celebrar un solemne funeral per Josep M. Ferrer i Ferrer, farmacèutic de Vila-rodona i president de l'Acció Catòlica local, assassinat a la Rubiola l'agost del 1936.

29 de juny: La missa és aplicada en sufragi del bisbe de Barcelona Manuel Irurita.

12 de novembre: Des de la Bisbal del Penedès són traslladades les restes mortals de Josep M. Ferrer i Ferrer. Celebrada la missa cantada, amb molta assistència i amb una forta pluja, les mencionades restes són soterrades en el cementiri municipal.

19 de novembre: A la rectoria, es reuneixen les autoritats locals amb la finalitat d'iniciar la subscripció pública per a les obres de restauració de l'església parroquial.

³¹ Va ser rector de Vila-rodona fins a finals de novembre de 1948, quan va ser substituït per mossèn Andreu Puigdueta i Serrallach.

ANY 1940

18 de febrer: Es beneïren les creus del Viacrucis construïdes amb restes de fusta de l'antic altar major.

27 d'octubre: La missa solemne d'aquest dia s'aplicà en sufragi del Cardenal Gomà³², mort recentment. Hi assistiren les autoritats locals.

ANY 1942

14 de juny: Se celebra un funeral, amb l'assistència de les autoritats, en sufragi dels veïns de Reus assassinats el 1936, en el terme de Vila-rodona. Després es beneeix la "magnífica" tomba en el cementiri on s'havien dipositat les seves restes.

ANY 1944

14 de novembre: Després de la missa es cantaren unes absoltes en sufragi del Cardenal Vidal i Barraquer³³, mort recentment.

Com hem vist, la presència de les autoritats locals era gairebé indispensable, en les celebracions litúrgiques importants. La concomitància de l'Església amb el règim franquista era pràcticament total. La represa del culte es realitzaria sense cap mena d'entrebanc i la seva normalització impregnaria la vida pública de cada racó de món. Les celebracions religioses no eren només una expressió de les creences dels feligresos: eren una manifestació més del nou ordre que regnava a l'estat espanyol. Les predicacions extraordinàries fetes en les celebracions litúrgiques indicaven quines eren les festes o commemoracions que més es valoraven des de la perspectiva de la parròquia. Aquestes predicacions les feien sacerdots, regulars o seculars, dotats generalment d'una oratòria contundent. L'any 1939 hi hagué predicadors per Sant Isidre, el dia de la primera comunió, per Sant Llorenç³⁴, durant el Tridu al Sagrat Cor, per la Immaculada i excepcionalment el dia que es portaren les restes de Josep M. Ferrer i Ferrer. En els cinc anys posteriors les predicacions foren les següents: per la festa de la "Liberación"³⁵; per Sant Sebastià³⁶; per Quaresma, ja fos els diumenges, o en tridus, sextenaris o septenaris; per Sant Isidre; per la primera comunió, que coincidia amb el final de maig; per Sant Llorenç; en el Tridu del Sagrat Cor; en el novenari d'ànimes de finals de novembre; i finalment per la Puríssima. També, sense periodicitat regular, els predicadors vingueren per fer sermons, conferències o diades de formació per a homes, per a nois i per a noies. Veurem ara quins predicadors foren més sol·licitats durant aquests anys.

³² Recordem-ho: fill de la Riba i cardenal de Toledo, fou un dels protagonistes de l'adhesió de la jerarquia de l'Església a la revolta militar de 1936. Ell fou el redactor de la *Carta colectiva del episcopado español* (1937), amb la qual els bisbes espanyols es posaven al costat del Movimiento Nacional.

³³ També recordem-ho: fill de Cambrils, fou Cardenal de Tarragona i tingué una actitud molt diferent a la de Gomà. Fou un dels dos que no firmaren l'esmentada carta. Morí a l'exili, a Suïssa.

³⁴ Festa Major d'Estiu.

³⁵ Recordem que "els nacionals" entraren a Vila-rodona el dia 19 de gener, vigília de la Festa Major d'Hivern. Per tant s'enganxaven les dues festes. Durant molts anys, fins a finals dels anys 70, la Festa Major se celebrà els dies 19 i 20 en lloc del 20 i 21 com era usual.

³⁶ Festa Major d'Hivern.

□ L'església parroquial en una fotografia de l'any 1905. Es pot veure l'altar major destruït durant la guerra

PREDICADORS 1939-1944							
NOM	1939	1940	1941	1942	1943	1944	Total
Rdo. Marcial Martínez	3	1		1			5
Rdo. Ramón Balcells	1						1
Rdo. Luis Reverter	1						1
Rdo. P. Juan Calaf S.I.	1	1	6	2	2	1	13
Rdo. P. Pompilio Pagès E.P.		1					1
Rdo. José Bonnin		1					1
Rdo. P. Vilarrubias C.M.F.		1					1
Rdo. Jaime Garreta		1					1
Rdo. P. Catà, C.M.F.		1					1
Rdo. P. Luis Ribera, C.M.F.		1					1
Ricardo del Niño Jesús		1					1
Rdo. P. José Codinachs			1				1
Rdo. José Molist			1				1
Rdo. P. Mariano Brosa			1				1
Rdo. Francisco Roig			1				1
Fr. Basilio de Rubí O.M.C.				2	2		4
Rdo. José M ^a Reyes				1			1
Rdo. P. José Sirvent				1			1
Rdo. Pedro Montserrat				1			1
Fr. Bruno de Igualada				1			1
Rdo. Francisco Camps				1			1
Rdo. Dr. Joaq. Masdexart				1			1
M. Iltre. Dr. Luis Urpí					1		1
Rdo. José M ^a Anglés					1		1
Rdo. Fr. Ricardo de Olot					1		1
Rdo. P. Angel Roca C.M.F.					1		1
Rdo. P. Pablo Figarola					1		1
P. Tomás de Barcelona O.M.C.						2	2
Rdo. Jaume Tobella						1	1
Rdo. P. José Sotorres, Paül						1	1
Rdo. José M ^a Anglés						2	2
P. Lorenzo de Pinell O.M.C.						1	1
Rdo. Casimiro Dalmau						1	1
Rdo. P. Antonio Togores, Paül						1	1
Rdo. Francisco Martinell						2	2
Rdo. Gerónimo de Torregrosa						1	1

La represa de la vida parroquial originaria una mena de regularització sacramental, de grat per part de la gent de dretes i amb passivitat per part de les silenciades esquerres. Sota les “amenazadoras amonestaciones” a determinades actituds de resistència, tothom va haver de regularitzar la seva situació envers l'Església. Tot això es va notar en els primers anys, sobretot en bateigs i primeres comunions. Mossèn Francesc Roig va anotar el moviment parroquial d'aquests primers anys. Només cal comparar les xifres, que parlen soles:

MOVIMENT PARROQUIAL 1939-1944							
	1939	1940	1941	1942	1943	1944	Mitjana
Baptismes	50	22	21	15	23	21	25
Primeres comunions	33	42	34	22	10	19	26
Matrimonis	16	11	14	15	8	20	14
Defuncions	16	22	25	14	21	18	19

Una altra estadística que ens aporta dades del nivell de pràctica religiosa és la que ens parla de l'assistència a missa i a d'altres pràctiques durant aquests primers anys de postguerra. Veurem tot seguit com, malgrat els temps que corrien, l'assistència a missa no era res d'extraordinària. Representava encara no un 30 per cent de la població. Continuava la tradició de poca pràctica religiosa³⁷, que com hem vist, abans de la guerra ni la majoria d'homes de dreta seguien.

MITJANES D'ASSISTÈNCIA I COMPLIMENT RELIGIÓS 1939-1944	
Mitjana d'assistència a la missa dominical	432
Mitjana d'assistència a les comunions generals trimestrals	335
Compliment pasqual aproximat	335
Mitjana d'assistència a la catequesi	87

³⁷ La meua teoria sobre aquesta significativa tradició poc religiosa de la població vila-rodonina, cal buscar-la, en part, en el primer terç del segle XIX quan regí la parròquia el rector Vicenç Morer, el qual mantingué conflictes continuats amb l'ajuntament, amb els veïns i amb el mateix bisbat; visqué amb una majordona amb un tracte molt de confiança, interessada en no tenir vicari, als qui, quan hi eren, els feia passar gana. Un rector que es mostrava content quan entraven a la Vila “els facciosos” durant el Trienni Liberal. Facciosos que llevaren la vida a més d'una trentena de persones. Tota aquesta actitud, durant una llarga generació havia de promoure moltes antipaties i despertar anticlericalisme.

NOUS ALTARS, NOVES IMATGES, NOUS ORNAMENTS I OBJECTES LITÚRGICS

Amb l'església desballestada, sense cap element que recordés l'abans del juliol del 1936, llevat de la fàbrica del temple, era prioritat dotar-se d'uns mínims d'infraestructura per poder practicar el culte segons els canons, costums i tradicions. A primers del mes de juny, era aprovada la Junta d'Obra de la parròquia³⁸ formada per les següents persones: Josep Porta Canals, Francesc Valentí Martí, Josep Rovira Ferrer, Paulí Vidal Grogués i Ramon Galofré Gils. Per mitjà de col·lectes, subscripcions i donacions, el temple parroquial va omplir-se d'elements de culte, d'elements de devoció. La primera subscripció —"*culto y clero*"— fou realitzada durant els quatre primers mesos dels 1939. La realitzaren vuit noies, probablement anant per les cases. En total recaptaren 1.169 ptes. Tot seguit veurem la cronologia de l'adquisició d'aquests elements de culte i el finançament que tingueren.

ANY 1939

SANT ISIDRE: La imatge de Sant Isidre va ser beneïda el dia de la seva festa, el 15 de maig de 1939. La imatge fou una donació d'una sola persona.

HARMÒNIUM. El dia 29 de juny, abans de la missa, va ser beneït el nou harmòni, que era donatiu d'una persona.

SAGRAT COR DE JESÚS: Es va beneir el 25 d'agost de 1939. Fou finançada per la "*Hermandad de Señoras*".

NEN JESÚS: Fou beneït a la missa del gall del 1939. Era un donatiu d'un particular.

ANY 1940

SANT CRIST: El dia 19 de març de 1940, se celebrà una festa solemne amb motiu de l'arribada del nou Sant Crist. Les autoritats, el "*pueblo en masa*" acompanyats d'orquestra, el van anar a rebre "*con expresivo fervor*" al celler de la carretera. Beneïda la imatge s'organitzà un solemne viacrucis, començant amb el cant del credo al bell mig del pont i acabant l'última estació davant de la porta de l'església. Va fer el sermó l'escolapi Pompilio Pagès. Es va obrir una subscripció per sufragar el cost de la imatge a la que hi contribuïren més de 50 persones³⁹, a més d'una entrada procedent de "*veladas*". Es recolliren 1.400 ptes. Tanmateix, la imatge la va pagar una feligresa anònima. El nou Sant Crist va valer 3.200 ptes. Els diners recaptats per subscripció foren destinats a l'obra de la Parròquia.

SANTA MARIA: La imatge de Santa Maria, titular de la parròquia de Vila-rodona, va ser beneïda el dia 10 d'agost de 1940, festa major, el mateix dia que s'inaugurava la trona, el baptisteri, les vidrieres del creuer, la col·locació del Sant Crist i el repintat i restauració de les parets de l'església. La imatge la va pagar la mateixa persona que féu donatiu de la de Sant Isidre i de l'harmòni.

³⁸ ADB. Parròquia de Vila-rodona. Parròquies que foren del bisbat de Barcelona.

³⁹ Les aportacions anaven des de 5 fins a 100 ptes.

□ L'altar major després de la reconstrucció de l'església, en una fotografia de l'any 1946

UMBEL·LA I DALMÀTIQUES NEGRES: El 25 d'octubre de 1940 es van beneir la umbel·la pel viàtic i les dalmàtiques negres. La umbel·la es va satisfer mitjançant una subscripció a la que hi contribuïren unes 25 persones amb aportacions d'entre 1 i 50 ptes. En total va valer 310 ptes. Les dalmàtiques negres foren una aportació d'una senyora.

CASULLES BLANCA I BLAVA: Beneïdes el dia 1 de desembre de 1940. La casulla blanca fou un donatiu de la mateixa persona que donà les dalmàtiques negres. La blava fou una aportació de 16 associades a les Filles de Maria més 50 ptes. de benefici d'un sorteig. En total 161 ptes.

ANY 1941

TÀLEM: Va ser beneït el dia 8 de juny de 1941 i s'estrenaria durant el Corpus. Fou sufragat amb una subscripció a la que hi contribuïren més de 60 feligresos. El valor del tàlem fou de 1.400 ptes.

ALTAR MAJOR: Per la festa major del 1941, es va beneir l'altar major. També s'estrenaren els canelobres de l'altar i els tamborets per als escolans.

SAGRARI: El 26 d'octubre es va beneir el sagrari de l'altar major.

ANY 1942

PAVIMENT I ESCALES ENTRADA: S'inauguraren el dia 1 de gener de 1942. Les obres anaren a càrrec de l'Ajuntament.

SANT JOSEP: Va ser beneïda el dia 19 de març de 1942. El finançament de la imatge es va realitzar mitjançant una subscripció a la qual hi contribuïren 80 Joseps i 12 Josepes més unes altres petites aportacions. Es recaptaren 2.614 ptes. La imatge va valer 2.000 ptes. La resta foren per sufragar la festa i a compte de la peanya.

MARE DE DÉU DEL CARME: Fou beneïda el dia 18 de juliol de 1942. Va ser un donatiu d'una senyora.

SANT LLORENÇ: La imatge del patró, donatiu de l'Ajuntament, va ser beneïda el dia 10 d'agost de 1942.

ALTAR DEL SANTÍSSIM SAGRAMENT: S'inaugurà el dia 29 de novembre de 1942. Després de missa primera es va beneir, cantant a continuació un Te Deum, en acció de gràcies. Acabat l'ofici es traslladà el Santíssim amb el tàlem al nou altar. Aquesta era una obra important, d'un cost⁴⁰ de 30.295 ptes. que va ser pagat per set persones, la majoria propietaris, afectades d'una manera significativa per la revolució del 1936⁴¹.

ANY 1943

SANT SEBASTIÀ: El dia de la festa major d'hivern, el 20 de gener de 1943, a la Casa de la Vila va ser beneïda la imatge del segon patró de la Vila, pel secretari del bisbat i

⁴⁰ La major part del cost era l'originat per la factura de "Talleres Castellanas" de 24.883 ptes.

⁴¹ Per no existir línia directa resident a Vila-rodona anomenarem les persones que sufragaren l'altar del Santíssim: Josep Porta i Canals, Francesc Valentí i Martí, Pere Benet i Galofré, Ramon de Veciana, Carme Figuerola i Rosalia Vives.

❑ Magnífica taula gòtica que es conserva a la sagristia, procedent de l'antic altar major. Malauradament, fou destruïda la nit del 22 al 23 de juliol de 1936

canonge de la catedral de Barcelona Lluís Urpí, qui després faria el sermó de l'ofici solemne. La imatge va ser conduïda en processó cap a l'església. Aquest mateix dia s'estrenaren les baranes de l'altar major. La imatge fou una nova aportació municipal.

TEMPLET MANIFESTADOR DE L'ALTAR MAJOR: Aquestes reformes a l'altar major venien a substituir modestament el retaule cremat. Aquesta configuració de l'altar major fou la que perdurà fins a l'any 1967 quan s'inaugurà l'actual altar. Va ser beneït el dia de la festa major, el 10 d'agost de 1943. La inauguració es va fer efectiva el dia de Cap d'Any del 1944.

ALTRES ADQUISICIONS, AL TRES DONATIUS: Durant aquests anys es materialitzaren altres adquisicions d'indumentària i objectes per al culte. Tot seguit en farem una relació sense saber-ne les dates d'estrena.

PENDÓ DE LA PURÍSSIMA	Filles de Maria
PENDÓ DEL SAGRAT COR	Apostolat de l'Oració
CASULLA BLANCA	Una senyora
CASULLA VERDA	Un capellà
CASULLA MORADA	Una senyora
CASULLA I CAPES NEGRES	Diversos feligresos
CATIFA GRAN	Un senyor
CATIFA MITJANA	Una senyora
CATIFA PETITA	Una altra senyora
CULLERETA PER A BATEJAR	Una senyora
SAFATA PER A LA COMUNIÓ	Una senyora
ROQUET DE PUNTA DE MALLA	Una senyora
CANELOBRES DE L'ALTAR MAJOR	Administració del Carme
TARIMA ALTAR MAJOR	Un fuster
TAPET PER AL SANTÍSSIM	Una senyora
PEDRA DE LA TAULA DE L'ALTAR MAJOR	Un propietari
BRAÇ I CIRIS PER A SANT JOSEP	Una senyora
PUNTES PER A ESTOVALLES	Tres senyores
ALBES, ROQUETS, ETC.	Diversos feligresos

LA VISITA PASTORAL DEL BISBE GREGORIO MODREGO CASAUS. PUNT I SEGUIT

El dia 20 de juny de 1945 el Dr. Gregorio Modrego, bisbe de Barcelona, efectuava visita pastoral a Vila-rodonà. Va confirmar 62 nens i 69 nenes. A banda d'unes exhortacions generalitzades, probablement utilitzades a d'altres poblacions, agraïa d'aquesta manera la regeneració religiosa de la parròquia de Santa Maria de Vila-rodonà:

"A todos cuantos han cooperado en la restauración del Templo y en afianzar y acrecentar el espíritu cristiano del pueblo nuestro agradecimiento y paternal bendición,

*especialmente dirigida a las religiosas, asociaciones piadosas y a cuantos se ocupan en la catequesis y formación religiosa de la juventud. Nos complacemos del progreso religioso que de unos años a esta parte se advierte en esta feligresia, y esperamos en el Señor y del celo del Rdo. Sr. Cura que todos los católicos cumplirán bien con sus deberes, volviendo a las prácticas cristianas aquellos que, en mala hora, las abandonaron...*⁴²

Tanquem aquí aquest article. La història de l'Església de postguerra vila-rodonina, però, continua. Vindran les missions, la Mare de Déu de Fàtima i tantes altres manifestacions del catolicisme, del nacionalcatolicisme en definitiva, que impregnaran la vida col·lectiva d'aquest i de tots i cadascun dels pobles de la geografia de la pell de brau.

ARXIUS CONSULTATS

Arxiu Diocesà de Barcelona (ADB)

Arxiu Parroquial de Vila-rodona (APV)

Arxiu Santesmases-Rabadà (ASR)

⁴² ADB. Certificat del llibre d'actes de Visita Pastoral. 26. 6. 1945.